

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 8.7.2009
KOM(2009) 338 endelig

2009/0101 (CNS)

Forslag til

RÅDETS RAMMEAFGØRELSE

om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager

{SEK(2009) 915}

{SEK(2009) 916}

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

1. Dette forslag til Rådets rammeafgørelse tager sigte på at opstille fælles mindstestandarder med hensyn til retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager i hele Den Europæiske Union. Forslaget skal ses som en første etape i en række foranstaltninger med henblik på at erstatte Kommissionens forslag fra 2004 til Rådets rammeafgørelse om visse proceduremæssige rettigheder i straffesager i Den Europæiske Union – KOM(2004) 328 af 28.4.2004 – som trækkes tilbage, efter at Rådet og Europa-Parlamentet er blevet underrettet herom. På trods af tre års drøftelser kunne der ikke nås til enighed om forslaget i Rådets arbejdsgruppe, og arbejdet blev da også opgivet i juni 2007 efter frugtesløse drøftelser i Rådet (retlige og indre anliggender). En etapevis tilgang synes nu at være en acceptabel vej frem. En sådan tilgang vil også bidrage til at forbedre den gensidige tillid. Forslaget bør derfor ses som led i en omfattende lovgivningspakke, der sigter på at indføre et sæt af mindsteregler for processuelle rettigheder i straffesager i EU. De rettigheder, der indgik i forslaget fra 2004, var – ud over retten til vederlagsfri tolke- og oversætterbistand – retten til retshjælp, retten til at blive oplyst om rettigheder (meddelelse om rettigheder), retten til særlig opmærksomhed for udsatte tiltalte, retten til at tage kontakt med konsulære myndigheder og retten til at tage kontakt med familien. I nærværende forslag har Kommissionen valgt at koncentrere sig om retten til tolke- og oversætterbistand, da denne ret viste sig at være den mindst kontroversielle under drøftelserne af 2004-forslaget, og fordi der foreligger oplysninger og forskning om denne rettighed.
2. Forslaget søger at forbedre rettighederne for mistænkte, der ikke forstår eller taler det sprog, der benyttes under retsforhandlingerne. Fælles mindstestandarder for disse rettigheder skulle kunne lette gennemførelsen af princippet om gensidig anerkendelse.
3. Med hensyn til retsgrundlaget baseres forslaget på artikel 31, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union. Det er fastsat i artikel 31, stk. 1, litra c), at EU kan arbejde for "fælles handling" for at sikre forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler, i det omfang det er nødvendigt for at forbedre samarbejdet. For så vidt angår retligt samarbejde, og især gensidig anerkendelse, er det nødvendigt, at der er gensidig tillid. En vis grad af forenelighed er nødvendig for at forbedre den gensidige tillid og dermed samarbejdet.
4. Retten til tolke- og oversætterbistand hidrører fra den europæiske menneskerettighedskonvention og er af vital betydning for en person, der sigtes for et strafbart forhold, og som ikke forstår det sprog, der benyttes i retssagen, så mistænkte kan få kendskab til sigtelserne og forstå sagsforløbet. Mistænkte skal være i stand til at forstå, hvad han sigtes for. De væsentlige dokumenter i sagen bør oversættes. I overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskonvention skal tolkning og oversættelse være vederlagsfri.
5. Konsekvensanalyse

Forslaget har været genstand for en konsekvensanalyse indeholdt i dokumentet SEK(2009) 915. Konsekvensanalysen blev gennemgået og efterfølgende godkendt af konsekvensanalyseudvalget den 27. maj 2009. Udvalgets anbefalinger, og hvordan de blev efterlevet, er angivet i afsnit 25 i konsekvensanalysen (http://ec.europa.eu/governance/impact/practice_en.htm). De løsningsmuligheder, der blev opstillet, var som følger:

a) Opretholdelse af status quo uden nogen indsats på EU-plan. Den nuværende situation, hvor medlemsstaterne forventes at efterleve deres forpligtelser i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention, kan forventes at forsætte som nu med opfattelsen af, at der er ubalance mellem anklagemyndighed og tiltalte, hvilket hidtil har bremset den gensidige anerkendelse. Dette vil have ubetydelige økonomiske konsekvenser.

b) Ikke-forskriftsmæssige foranstaltninger som f.eks. henstillinger ville fremme udveksling af praksis mellem medlemsstaterne indbyrdes og bidrage til at kortlægge bedste praksis. Denne løsningsmodel ville forbedre kendskabet til den europæiske menneskerettighedskonventions standarder ved at udsprede og anbefale praksis, der bidrager til bedre efterlevelse. Den ville ikke føre til yderligere tilnærmelse af de retlige standarder.

c) Nyt instrument omfattende samtlige rettigheder i lighed med 2004-forslaget. Gennemførelse fra medlemsstaternes side, overvågning fra Kommissionens side og i sidste ende indbringelse for Domstolen kan bidrage til at fjerne forskelle i overholdelsen af den europæiske menneskerettighedskonvention og fremme gensidig tillid. Denne løsningsmulighed vil have dobbelt økonomisk virkning, dels omkostninger forbundet med at sikre, at rettighederne overholdes, dels besparelser i form af færre omkostninger forbundet med anke.

d) En foranstaltning begrænset til grænseoverskridende sager kan udgøre en første etape. Denne løsningsmodel kræver nøje overvejelse, så enhver mulighed for forskelsbehandling mellem forskellige grupper af mistænkte i grænseoverskridende sager i forhold til nationale sager udelukkes med sikkerhed. Som ved den foregående løsningsmodel er den økonomiske virkning dobbelt, dels omkostninger ved at oprette de tjenester, der skal sikre, at rettighederne overholdes, dels besparelser som følge af færre ankesager, men dog i mindre udstrækning end i den foregående model på grund af det mindre ambitiøse anvendelsesområde.

e) En etapevis tilgang, hvor det foretrækkes at begynde med foranstaltninger om adgang til tolke- og oversætterbistand i form af en ny rammeafgørelse, der kun forpligter medlemsstaterne til at overholde en række mindstestandarder for adgangen til tolke- og oversætterbistand. Denne løsningsmulighed vil have dobbelt økonomisk virkning, dels omkostninger forbundet med at sikre, at rettighederne overholdes, dels besparelser i form af færre omkostninger forbundet med anke.

Konsekvensanalysen fandt, at en kombination af løsningsmodel b) og e) er den foretrukne tilgang, idet det vil optimere synergierne mellem forskriftsmæssige og ikke-forskriftsmæssige tiltag. Derfor bør en sådan rammeafgørelse ledsages af et dokument om bedste praksis.

2. BAGGRUND

- Artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) fastsætter, at Unionen skal respektere de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (den europæiske menneskerettighedskonvention), og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen undertegnede i fællesskab og proklamerede højtideligt i december 2000 Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder.

7. Ifølge formandskabets konklusioner på Det Europæiske Råds møde i Tammerfors¹ bør gensidig anerkendelse blive hjørnестenen i det retlige samarbejde, men det siges, at gensidig anerkendelse "... sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne [...] fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder"².
8. Det siges i Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet af 26. juli 2000 om gensidig anerkendelse af endelige afgørelser i straffesager³, at "man derfor ikke alene må sikre, at behandlingen af mistænkte og retten til forsvar ikke påvirkes negativt af princippet om gennemførelse, men endda at sikkerhedsforanstaltningerne forbedres gennem processen".
9. Dette blev bekræftet i programmet for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager⁴ ("programmet for foranstaltninger"), som blev vedtaget af Rådet og Kommissionen. Det fastslog, at "den gensidige anerkendelse hænger snævert sammen med eksistensen og indholdet af visse parametre, som betinger effektiviteten".
10. Disse parametre omfatter mekanismerne for beskyttelse af mistænkte rettigheder (parameter 3) og definition af fælles mindstestandarder, der er nødvendige for at lette anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse (parameter 4). Dette forslag til rammeafgørelse er en konkretisering af den erklærede målsætning om at øge beskyttelsen af individuelle rettigheder.

3. RETTEN TIL TOLKE- OG OVERSÆTTERBISTAND SOM FASTLAGT I DEN EUROPÆISKE MENSKERETTIGHEDSKONVENTION

11. Konventionens artikel 5 – Retten til frihed og sikkerhed – fastlægger, at:

"Stk. 1. Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må berøves friheden undtagen i følgende tilfælde og i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde: (...)

f) lovlig anholdelse eller forvaring af en person ... mod hvem udvisnings- eller udleveringssag er svævende.

Stk. 2. Enhver, der anholdes, skal ufortøvet på et sprog, som han forstår, underrettes om grundene til anholdelsen og om enhver mod ham rettet anklage."

(...)

Stk. 4. Enhver, der berøves friheden ved anholdelse eller forvaring, skal være berettiget til at tage skridt til, at der af en domstol træffes hurtig afgørelse om lovligheden af hans forvaring, og at hans løsladelse beordres, hvis forvaringen ikke er retsmæssig."

Og artikel 6 – Retten til en retfærdig rettergang, fastlægger, at:

"Stk. 3. Enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, er i særdeleshed berettiget til:

¹ 15.-16. oktober 1999.

² Konklusion 33.

³ KOM(2000) 495 af 29.7.2000.

⁴ EFT C 12 af 15.1.2001, s. 10.

a) ufortøvet at modtage udførlig underretning på et sprog, som han forstår, om arten af og årsagen til den anklage, der er rejst mod ham

(...)

e) at få vederlagsfri bistand af en tolk, hvis han ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten."

Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder afspejler disse rettigheder i artikel 6 og artikel 47 til 50.

12. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har vedrørende artikel 6 i den europæiske menneskerettighedskonvention fastslået, at tiltalte har ret til vederlagsfri tolkning, selv i tilfælde af domsfældelse, at han har ret til at få udleveret anklageskrifterne på et sprog, han forstår, at tolkningen skal være tilstrækkelig til at sætte personen under anklage i stand til at forstå sagsforløbet, og at tolken skal være kompetent. At tiltalte har ret til vederlagsfri tolkning, selv i tilfælde af domsfældelse, blev fastslået i sagen *Luedicke, Belkacem og Koç mod Tyskland*⁵. I sagen *Kamasinski mod Østrig*⁶ blev det fastslået, at tolkningen skulle være af så tilstrækkelig høj kvalitet, at tiltalte kan få kendskab til sagen imod ham, og han kan forsvare sig selv. Retten finder anvendelse på dokumentationsmateriale og sagens forberedelse. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at tolkningen skal være på et hensigtsmæssigt niveau, og at nærmere oplysninger om anklagen skal udleveres til tiltalte på et sprog, som vedkommende forstår (*Brozicek mod Italien*⁷). Det påhviler retsmyndighederne at bevise, at tiltalte taler retssagens sprog tilstrækkeligt, og ikke tiltalte, at han ikke gør det⁸. Tolken skal være kompetent, og dommeren skal garantere en retfærdig rettergang (*Cuscani mod Det Forenede Kongerige*⁹).

4. SPECIFIKKE BESTEMMELSER

13. Forslaget til Rådets rammeafgørelse fastlægger grundlæggende forpligtelser og bygger på den europæiske menneskerettighedskonvention og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. *Reflection Forum on Multilingualism and Interpreter Training*¹⁰ har fremlagt en rapport med anbefalinger angående kvaliteten af tolkning og oversættelse. Rapporten er udbyttet af møderne i Reflection Forum indkaldt af Kommissionens Generaldirektorat for Tolkning i løbet af 2008 med henblik på at kortlægge, om der er behov for tiltag, og i så fald hvilke. Forummet konkluderede, at der var behov for tiltag, og opstillede anbefalinger med henblik på at forbedre udbuddet af

⁵ 28. november 1978, Serie A nr. 29. "46. Retten finder, at den almindelige betydning af termen [...] "vederlagsfri" i artikel 6, stk. 3, litra e), [...] bekræftes af genstanden og formålet for artikel 6. Retten konkluderer, at den rettighed, der er beskyttet af artikel 6, stk. 3, litra e), for enhver, der ikke taler eller forstår, det sprog, der anvendes i retssagen, betyder en ret til at modtage vederlagsfri tolkebistand, uden at der efterfølgende kan afkræves ham betaling for de dermed forbundne omkostninger."

⁶ 19. december 1989, Serie A nr. 168.

⁷ 19. december 1989 (10964/84) [1989] ECHR 23.

⁸ "41[...] de italienske retsmyndigheder burde have truffet foranstaltninger for at overholde [anmodningen] for at sikre efterlevelse af kravene i artikel 6, stk. 3, litra a), medmindre de kunne fastslå, at ansøgeren faktisk havde tilstrækkeligt kendskab til italiensk til at forstå anklagerne mod ham allerede fra tidspunktet for forkyndelsen af anklageskriftet. Sagens akter indeholder ikke noget sådant bevis, ej heller erklæringerne fra de vidner, der blev afhørt den 23. april 1989. Bestemmelserne i artikel 6, stk. 3, litra a), er således blevet overtrådt på dette punkt."

⁹ 24. september 2002 – nr. 3277/96.

¹⁰ http://ec.europa.eu/commission_barroso/orban/docs/FinalL_Reflection_Forum_Report_en.pdf

kompetente og kvalificerede tolke i straffesager. Anbefalingerne omfattede et undervisningsprogram i retstolkning og et system for beskikkelse, autorisation og registrering af retstolke.

Artikel 1 - Anvendelsesområde

14. Anvendelsesområdet omfatter alle personer, der mistænkes for at have begået en strafbar handling, indtil den endelige domsfældelse (herunder eventuel anke). Termen "mistænkt" anvendes her for sådanne personer. Formålet hermed er at benytte en selvstændig term, uanset hvordan sådanne personer betegnes i nationale retssager.
15. Eftersom Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis har gjort det klart, at personer, der forhøres om strafbare handlinger, uanset om de formelt er tiltalt, bør være omfattet af den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6, falder personer, der er arresteret eller er i forvaring i forbindelse med en strafferetlig anklage, også ind under denne bestemmelse. Disse rettigheder finder anvendelse fra det øjeblik, hvor personen underrettes om, at vedkommende er mistænkt for at have begået en strafbar handling (f.eks. ved anholdelse eller når den mistænkte person ikke længere frit kan forlade politiets varetægt).

Det præciseres i artiklen, at forslaget også finder anvendelse på sager i tilknytning til en europæisk arrestordre. Det er vigtigt, at også sager i tilknytning til den europæiske arrestordre er omfattet, da rammeafgørelsen vedrørende den europæiske arrestordre kun behandler disse rettigheder på et overordnet plan. Forslaget udgør i denne henseende en videreudbygning af den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 5.

Artikel 2 - Retten til tolkebistand

16. Denne artikel fastlægger det grundlæggende princip, at der skal ydes tolkebistand i sagens efterforsknings- og retsforhandlingsfaser, dvs. under politiafhøringer, under retssagen og under andre mellemliggende afhøringer eller under anke. Retten udvides til også at omfatte retshjælp, der ydes mistænkte, hvis advokaten taler et sprog, som mistænkte ikke forstår.

Artikel 3 - Retten til oversættelse af væsentlige dokumenter

17. Mistænkte har ret til oversættelse af væsentlige dokumenter, så der sikres en retfærdig rettergang. I sagen *Kamasinski mod Østrig*¹¹ fastslog Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at retten til tolkning gælder "dokumentationsmateriale", og at tiltalte skal have tilstrækkeligt kendskab til sagen mod ham for at sætte ham i stand til at forsvare sig selv¹². De væsentlige dokumenter i straffesager bør derfor omfatte

¹¹ 19. december 1989, Serie A nr. 168.

¹² "74. Retten til [...] vederlagsfri tolkebistand gælder ikke kun mundtlige erklæringer fremsat under retshøringer, men også dokumentationsmateriale og sagsforberedelse. Stk. 3, litra e), betyder, at en person, "der er anklaget for en lovovertrædelse", og som ikke kan forstå eller tale det sprog, der anvendes i retssagen, har ret til vederlagsfri tolkebistand med henblik på oversættelse eller tolkning af samtlige dokumenter eller erklæringer i retssagen imod ham, og som han bliver nødt til at forstå eller få oversat fra retssagens sprog for at få en retfærdig rettergang. [...] Stk. 3, litra e), går imidlertid ikke så vidt som til at kræve en skriftlig oversættelse af alt skriftligt bevismateriale eller alle officielle dokumenter i sagen. Den tolkebistand, der ydes, skal sætte den tiltalte i stand til at få kendskab til sagen mod ham og til at forsvare sig, navnlig ved at kunne fremlægge sin version af begivenhederne for retten. Det er nødvendigt, at den rettighed, der er beskyttet af stk. 3, litra e), er konkret og effektiv, hvorfor de kompetente myndigheders pligt ikke begrænses til udpegning

anklageskriftet eller tiltalen og al andet relevant dokumentationsmateriale, såsom vigtige vidneerklæringer, der er af afgørende betydning for udførligt at forstå "arten af og årsagen til den anklage, der er rejst mod ham" i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 3, litra a). Enhver kendelse om varetægtsfængsling eller frihedsberøvelse af en person bør ligeledes oversættes, og det samme bør en dom, da det er nødvendigt for, at personen kan udøve sin ret til at anke dommen (den europæiske menneskerettighedskonvention, protokol 7, artikel 2).

I sager i tilknytning til fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre bør denne også oversættes.

Artikel 4 – Medlemsstaternes afholdelse af omkostningerne til tolkning og oversættelse

18. Denne artikel omhandler det forhold, at medlemsstaterne afholder omkostningerne til tolkning og oversættelse. At tiltalte har ret til vederlagsfri tolkning, selv i tilfælde af domsfældelse, blev fastslået i sagen *Luedicke, Belkacem og Koç mod Tyskland*¹³.

Artikel 5 - Oversættelsen og tolkningens kvalitet

19. Denne artikel opstiller de grundlæggende krav, der skal sikre kvaliteten af tolkningen og oversættelserne. Anbefalinger i denne henseende findes i rapporten udarbejdet af *Reflection Forum on Multilingualism and Interpreter Training*¹⁴.

Artikel 6 - Klausul om at forhindre forringelse

20. Formålet med denne artikel er at sikre, at de fælles mindstestandarder, der opstilles i medfør af denne rammeafgørelse, ikke fører til, at niveauet i visse medlemsstater sænkes, og at de standarder, der er indeholdt i den europæiske menneskerettighedskonvention, fastholdes. Det står medlemsstaterne frit for at fastsætte standarder, der er højere end dem, der er aftalt i denne rammeafgørelse.

Artikel 7 – Gennemførelse

21. Denne artikel kræver, at medlemsstaterne gennemfører rammeafgørelsen senest den **x /xx/ 20xx** og senest samme dato sender teksten med de bestemmelser, der gennemfører afgørelsen i national lovgivning, til Rådet og Kommissionen.

Artikel 8 - Rapportering

22. **XX** måneder efter gennemførelsen skal Kommissionen forelægge en rapport for Europa-Parlamentet og Rådet med en vurdering af, i hvilket omfang medlemsstaterne har truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme rammeafgørelsen, eventuelt ledsaget af lovgivningsforslag.

af en tolk, men også – hvis de gøres bekendt med problemer i konkrete tilfælde – en vis grad af efterfølgende kontrol af, hvorvidt tolkebistanden har været tilstrækkelig (se Artico-dommen)."

¹³ "46. Retten finder, at den almindelige betydning af termen [...] "vederlagsfri" i artikel 6, stk. 3, litra e), [...] bekræftes af genstanden og formålet for artikel 6. Retten konkluderer, at den rettighed, der er beskyttet af artikel 6, stk. 3, litra e), for enhver, der ikke taler eller forstår, det sprog, der anvendes i retssagen, betyder en ret til at modtage vederlagsfri tolkebistand, uden at der efterfølgende kan afkræves ham betaling for de dermed forbundne omkostninger."

¹⁴ Se fodnote 10 ovenfor.

Artikel 9 – Ikrafttræden

23. Artiklen fastsætter, at rammeafgørelsen træder i kraft på tyvendedagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

5. SUBSIDIARITETSPRINCIPPET

24. Formålet med forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opnås af medlemsstaterne alene, da forslagets formål er at fremme tillid mellem dem, og det er derfor vigtigt at blive enig om fælles mindstestandarder, der finder anvendelse overalt i Den Europæiske Union. Forslaget tilnærmer medlemsstaternes materielle proceduremæssige regler vedrørende tolkning og oversættelse i straffesager for at opbygge gensidig tillid. Derfor opfylder forslaget subsidiaritetsprincippet.

6. PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

25. Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det ikke går ud over, hvad der er strengt nødvendigt for at nå de tilsigtede mål på europæisk plan, og hvad der er nødvendigt til dette formål.

Forslag til

RÅDETS RAMMEAFGØRELSE

om retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 31, stk. 1, litra c),

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den Europæiske Union har sat sig som mål at bevare og udbygge et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Ifølge konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tammerfors den 15. og den 16. oktober 1999, særlig punkt 33, bør princippet om gensidig anerkendelse blive hjørnестenen i det retlige samarbejde i både civil- og strafferetlige spørgsmål i Den Europæiske Union.
- (2) Den 29. november 2000 vedtog Rådet i overensstemmelse med konklusionerne fra Tammerfors et program for foranstaltninger til at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse i straffesager¹⁵. Det fastslås i indledningen til programmet for foranstaltninger, at gensidig anerkendelse "ikke kun skal gøre det muligt at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne, men også beskyttelsen af personers rettigheder".
- (3) Gennemførelsen af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager forudsætter, at medlemsstaterne har tillid til hinandens strafferetlige systemer. Omfanget af den gensidige anerkendelse hænger snævert sammen med eksistensen og indholdet af visse parametre, herunder "mekanismerne for beskyttelse af [...] mistænktets rettigheder"¹⁶ og fælles mindstestandarder, der er nødvendige for at lette anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse.
- (4) Gensidig anerkendelse kan kun fungere effektivt, når der hersker gensidig tillid, således at ikke blot retsmyndighederne, men alle aktører i strafferetsprocessen opfatter andre medlemsstaters retsmyndigheders afgørelser som svarende til deres egne, hvilket forudsætter "ikke blot tillid til tilstrækkeligheden af en partners regler, men også tillid til, at disse regler anvendes korrekt"¹⁷.

¹⁵ EFT C 12 af 15.1.2001, s. 10.

¹⁶ EFT C 12 af 15.1.2001, s. 10.

¹⁷ KOM(2000) 495 af 26.7.2000, s. 4.

- (5) Selv om samtlige medlemsstater er part i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (den europæiske menneskerettighedskonvention), har erfaringerne vist, at dette ikke i sig selv altid giver en tilstrækkelig grad af tillid til andre medlemsstaters strafferetssystemer.
- (6) Det fastsættes i artikel 31, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union, at der skal "sikres forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler, i det omfang det er nødvendigt for at forbedre [det retlige samarbejde i kriminalsager]". Fælles mindstestandarder vil føre til øget tillid til alle medlemsstaternes strafferetssystemer, hvilket igen vil føre til et mere effektivt retsligt samarbejde i et klima af gensidig tillid.
- (7) Sådanne fælles standarder bør anvendes på områderne tolkning og oversættelse i straffesager. For at forbedre den nødvendige tillid medlemsstaterne imellem opstilles med denne rammeafgørelse grundlæggende fælles standarder med hensyn til tolkning og oversættelse i straffesager i Den Europæiske Union, som afspejler medlemsstaternes traditioner med hensyn til at følge den europæiske menneskerettighedskonventions bestemmelser.
- (8) Retten til tolke- og oversætterbistand for de personer, der ikke forstår det sprog, der anvendes i retssagen, er fastlagt i artikel 5 og 6 i den europæiske menneskerettighedskonvention som fortolket i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Bestemmelserne i denne rammeafgørelse fremmer anvendelsen af disse rettigheder i praksis.
- (9) Bestemmelserne i denne rammeafgørelse bør sikre, at rettighederne for en mistænkt, der ikke taler og forstår det sprog, der anvendes i retssagen, tilstrækkeligt til at forstå de anklager, der rejses mod ham, og til at forstå sagsforløbet således, at han kan udøve sine rettigheder, beskyttes ved at tilvejebringe vederlagsfri og nøjagtig sproglig bistand. Bistanden bør om nødvendigt udvides til også at omfatte kontakten mellem den mistænkte og dennes forsvarsadvokat.
- (10) Hensigtsmæssig bistand bør også tilvejebringes for mistænkte med hørelidelser eller taleproblemer.
- (11) Diligenspligten over for mistænkte, der ikke er i stand til at følge retsforhandlingerne, understøtter et retfærdigt retsvæsen. Anklagemyndigheden, de retshåndhævende myndigheder og retsmyndighederne bør derfor sikre, at mistænkte, der befinder sig i en potentielt svag stilling, sættes i stand til at udøve deres rettigheder på effektiv vis. Disse myndigheder bør være bevidste om enhver potentiel sårbarhed og træffe hensigtsmæssige initiativer for at sikre rettighederne. Dette bør altid være tilfældet, når en mistænkt er mindreårig eller lider af et handicap, der begrænser vedkommendes aktive deltagelse i retssagen.
- (12) Medlemsstaterne bør have pligt til at tilbyde uddannelse til dommere, advokater og andre aktører i retssager for at sikre kvaliteten af tolkningen og oversættelserne.
- (13) Denne rammeafgørelse overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Denne rammeafgørelse sigter navnlig på at fremme retten til frihed, retten til en retfærdig rettergang og forsvarrets rettigheder.

- (14) Eftersom målet om at opnå fælles mindstestandarder ikke kan opnås ved, at medlemsstaterne handler unilateralt, og kun kan nås på EU-plan, kan Rådet vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet som nævnt i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union og defineret artikel 5 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. sidstnævnte artikel, er denne rammeafgørelse ikke mere vidtgående, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål -

VEDTAGET FØLGENDE RAMMEAFGØRELSE:

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Denne rammeafgørelse fastlægger regler vedrørende retten til tolke- og oversætterbistand i straffesager og sager i tilknytning til en europæisk arrestordre.
2. Rettighederne finder anvendelse på enhver person, der af de kompetente myndigheder i en medlemsstat underrettes om, at han er mistænkt for at have begået en strafbar handling, fra det øjeblik han underrettes, til der falder endelig dom ("mistænkte").

Artikel 2

Retten til tolkning

1. Medlemsstaterne sikrer, at en mistænkt, som ikke forstår det sprog, der anvendes i straffesagen, tilbydes tolkning for at sikre en retfærdig rettergang. Der skal ydes tolkebistand i kontakten med sagens efterforsknings- og retsmyndigheder, herunder under politiafhøringer, under alle nødvendige møder mellem mistænkte og dennes advokat, under samtlige retsmøder og under andre nødvendige mellemliggende høringer.
2. Medlemsstaterne sikrer, at juridisk bistand om nødvendigt tolkes for mistænkte under hele straffesagens forløb.
3. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en procedure for at afgøre, hvorvidt mistænkte forstår og taler det sprog, der anvendes i straffesagen.
4. Medlemsstaterne sikrer, at der er ret til klageadgang over for en afgørelse om afslag på tolkebistand.
5. Retten til tolkning gælder også bistand til personer med hørelidelser eller taleproblemer.
6. I sager i tilknytning til fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre sikrer medlemsstaterne, at enhver person, som er impliceret i en sådan sag, og som ikke forstår og taler det sprog, der anvendes i retssagen, ydes tolkebistand under sagen.

Artikel 3

Retten til oversættelse af væsentlige dokumenter

1. Medlemsstaterne sikrer, at en mistænkt, som ikke forstår det sprog, der anvendes i straffesagen, tilbydes oversættelse af alle væsentlige dokumenter for at sikre en retfærdig rettergang.
2. De væsentlige dokumenter, der skal oversættes, omfatter kendelser om varetægtsfængsling og frihedsberøvelse, anklageskriftet, relevant bevismateriale og dommen.
3. Mistænkte eller dennes advokat kan indgive en begrundet anmodning om oversættelse af yderligere dokumenter, herunder skriftlig juridisk rådgivning fra mistænktes advokat.
4. Medlemsstaterne sikrer, at der er klageadgang over for en afgørelse om afslag på oversættelse af et af de dokumenter, der er omhandlet i stk. 2.
5. I sager i tilknytning til fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre sikrer medlemsstaterne, at enhver person, som er impliceret i en sådan sag, og som ikke forstår det sprog, arrestordren er udfærdiget på, modtager en oversættelse af nævnte dokument.

Artikel 4

Medlemsstaternes afholdelse af omkostningerne til tolkning og oversættelse

Medlemsstaterne afholder de omkostninger til tolkning og oversættelse, der følger af anvendelsen af artikel 2 og 3.

Artikel 5

Oversættelsens og tolkningens kvalitet

1. Tolkning og oversættelse ydes på en sådan måde, at det sikres, at mistænkte fuldt ud er i stand til at udøve sine rettigheder.
2. Medlemsstaterne tilbyder uddannelse til dommere, advokater og andet relevant retspersonale for at sikre mistænktes evne til at forstå retssagen.

Artikel 6

Klausul om at forhindre forringelser

Intet i denne rammeafgørelse kan fortolkes som en begrænsning eller fravigelse af nogen af de rettigheder eller proceduremæssige garantier, som kan sikres i henhold til den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder eller til lovgivningen i en hvilken som helst medlemsstat, og som yder et højere beskyttelsesniveau.

Artikel 7

Gennemførelse

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme denne rammeafgørelse senest den¹⁸.

Medlemsstaterne meddeler senest samme dato Rådet og Kommissionen teksten til de retsfor skrifter, som de udsteder for at gennemføre de forpligtelser, der følger af denne rammeafgørelse, i national ret.

Artikel 8

Rapport

Kommissionen forelægger senest den¹⁹ Europa-Parlamentet og Rådet en rapport, i hvilken det vurderes, i hvilket omfang medlemsstaterne har truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme denne rammeafgørelse, om nødvendigt ledsaget af lovgivningsforslag.

Artikel 9

Ikrafttræden

Denne rammeafgørelse træder i kraft på tyvendedagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Rådets vegne
Formand

¹⁸ 24 måneder efter denne rammeafgørelses offentliggørelse i *EUT*.

¹⁹ 36 måneder efter denne rammeafgørelses offentliggørelse i *EUT*.